

УДК 616.89-008.441.3

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕНОСТІ НАРКОТИЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ В ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ*М. О. Овчаренко**Державний медичний університет, м. Луганськ**Ключові слова:* наркотична залежність, розповсюдженість, прогноз

Усі пацієнти, які перебувають на диспансерному обліку з наркотичною залежністю (НЗ), були поділені на дві групи: I — з високою прогресивністю перебігу та II — з малою прогресивністю. До групи I включені пацієнти із терміном від першого вживання наркотичних речовин до першого звернення по наркологічну допомогу менше 1 року. Пацієнти характеризувались швидким збільшенням щоденної дози наркотику від початку вживання та швидким прогресуванням клінічних проявів залежності. До II групи включені хворі із терміном між першим вживанням психоактивних речовин до моменту звернення до наркологічної служби більше 1 року. Ці пацієнти мали помірні прояви наркотичної залежності, поступове збільшення дози психоактивних речовин.

При проведенні кореляційного аналізу між показниками пацієнтів з I групи з показниками розповсюдженості за даними ВБНОН була встановлена виражена вірогідна кореляційна залежність ($R = +0,857$; $P < 0,003$). При кореляційному аналізі Спірмена показників розповсюдженості малопрогредієнтного перебігу НЗ із параметрами, які були встановлені ВБНОН, було визначено помірний коефіцієнт кореляції ($R = +0,377$; $P < 0,009$).

При аналізі динаміки показників отруєння наркотичними препаратами встановлено, що з 2003 року відбувається збільшення частоти випадків отруєння: з 290 у 2003 році, що було взято за 100 %, до 115,9 % — 124,2 % — 120,2 % — 122,8 % — 127,0 % відповідно у наступних роках.

При проведенні непараметричного кореляційного аналізу між частотою отруєння наркотичними препаратами та розповсюдженістю високопрогредієнтного перебігу НЗ було встановлено вірогідний кореляційний зв'язок ($R = +0,786$; $P < 0,001$), при зіставленні із частотою малопрогредієнтної НЗ мала місце помірна кореляція із коефіцієнтом ($R = +0,348$; $P < 0,006$). Крім того, проаналізовано динаміку розповсюдженості анти-HCV антитіл серед населення області. Встановлено, що частота позитивних результатів щодо виявлення анти-HCV антитіл збільшилася з 1018 випадків у 2001 р. до 4743 — в 2008 р. По відношенню до показника 2001 р., взятого за 100 %, розповсюдженість анти-HCV антитіл динамічно збільшувалася з 2002 до 2008 р. — 237,4 % — 284,5 % — 364,0 % — 363,4 % — 380,4 % — 402,5 % — 466,0 % відповідно.

Таким чином, між частотою розповсюдження малопрогредієнтного перебігу НЗ в області існують вірогідні позитивні кореляційні зв'язки із рівнем НЗ за даними ВБНОН та частотою розповсюдженості анти-HCV позитивних результатів за даними санітарно-епідеміологічної служби, що виражається множинним регресійним рівнянням: $МПНЗ = 0,249 \cdot A + 0,011 \cdot B - 24,927$, де МПНЗ — розповсюдженість малопрогредієнтної наркотичної залежності (на 100 тис. населення); А — розповсюдженість наркотичної залежності за даними ВБНОН (на 100 тис. населення); В — частота розповсюдженості анти-HCV позитивних результатів за даними санітарно-епідеміологічної служби. Встановлені позитивні кореляційні зв'язки між рівнем високопрогредієнтної наркотичності і показниками ВБНОН та частотою отруєння наркотиками. Частота малопрогредієнтної НЗ має вірогідні кореляційні зв'язки із показниками ВБНОН та рівнем розповсюдженості позитивних результатів анти-HCV в сироватці крові. При прогнозуванні динаміки розповсюдженості наркотичності в Луганській області встановлено, що у наступні 3 роки імовірним є збільшення високопрогредієнтної наркотичності на $6,7 \pm 0,5$ % та збільшення рівня малопрогредієнтної наркотичності на $8,1 \pm 0,9$ %.

УДК 616.89-008.441.3

АНАЛІЗ РОЗПОВСЮДЖЕНОСТІ НАРКОТИЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ В ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА МЕТОДИ ЇЇ ПРОГНОЗУВАННЯ*М. О. Овчаренко**Луганський державний медичний університет**Ключові слова:* наркотична залежність, розповсюдженість, прогноз

Мета дослідження — оцінка розповсюдженості та прогнозування динаміки наркотичної залежності (НЗ) в Луганській області.

В роботі проаналізовані статистичні звіти державної наркологічної служби, обласного ВБНОН, токсикологічних відділень та епідеміологічної служби за 10 років. Для оцінки вірогідності міжгрупових відмінностей використовували тести Mann-Whitney, для проведення непараметричного кореляційного аналізу — метод Spearman, мультиваріантний регресійний аналіз.

Встановлено, що відбувалось щорічне прогресивне збільшення рівня розповсюдженості наркотичності з 83,8 на 100 тис. населення у 1999 р. до 205,9 — у 2008 р. При визначенні рівня 1999 р. за 100 % у наступні роки спостерігалась така динаміка — 112,6 % — 127,0 % — 150,4 % — 170,2 % — 190,8 % — 206,7 % — 222,1 % — 235,0 % — 245,7 % відповідно. За даними наркослужби найбільший рівень наркотичності спостерігався в містах Луганської області від 123,4 на 100 тис. населення у 1999 р. до 248,9 — у 2008 р. При рівні 1999 р. у 100 % показники наступних років мали такі рівні розповсюдженості — 92,7 % — 103,3 % — 123,0 % — 137,8 % — 155,7 % — 178,0 % — 181,0 % — 192,9 % — 201,7 % відповідно. Найбільше зростання відмічено в Свердловському (625,2 на 100 тис. населення), Луганську (319,9), Рубіжному (288,0), Свердловську (266,8), Антрациті (268,1). В сільських районах мало місце більш помірне збільшення рівня наркотичності. Так, в 1999 р. цей показник склав 36,6 випадків на 100 тис. населення. В наступні роки відбувалось збільшення цього рівня по відношенню до початкових 100 % — 1999 р. до 2008 р. — 118,0 % — 145,9 % — 169,4 % — 182,5 % — 213,1 % — 233,6 % — 249,2 % — 250,5 % — 261,2 % — відповідно. Серед сільських районів поступове зростання НЗ з найбільшим рівнем розповсюдженості мало місце в Сватівському районі (238,5 на 100 тис. населення), Кременському (167,0), Слав'янському (96,8), Лутугінському району (95,6). З використанням матеріалів Луганського ВБНОН за останні 10 років встановлено, що загалом в області з 1999 року показник частоти наркотичності збільшився з 325,7 випадків на 100 тис. населення до 685,4 — у 2008 році. По відношенню до початкового значення 1999 року, що було взято за 100 %, в наступних роках з 2000 до 2008 року відбувалось поступове збільшення розповсюдження наркотичності (109,4 % — 125,2 % — 142,8 % — 154,9 % — 175,9 % — 192,8 % — 201,2 % — 206,1 % — 210,4 % відповідно). Найбільш інтенсивне зростання рівня наркотичності має місце в містах області. Так, за 10 років показник частоти НЗ в містах зріс з 436,5 випадків на 100 тис. населення до 758,5 випадків. При динамічному порівнянні частоти НЗ при рівні 1999 року у 100 %, в наступних роках цей показник складав: 93,1 % — 100,0 % — 114,3 % — 123,9 % — 139,0 % — 162,3 % — 160,2 % — 169,8 % — 174,0 % відповідно). Частота наркотичності в сільських районах Луганської області мала деякі відмінності від цього показника у містах. Так, збільшення розповсюдженості НЗ відмічалось з 1999 року до 2006 року, а у 2007—2008 роках мала тенденція до зниження цього показника. При порівнянні частоти НЗ в сільських районах із рівнем 1999 року, що був взятий за 100 %, нами встановлена така динаміка показників (99,8 % — 147,6 % — 167,8 % — 171,9 % — 213,4 % — 229,6 % — 239,7 % — 216,1 % — 218,9 % відповідно). При проведенні